

Starvický (chokolatý) stavák (4. část)

Je jen málo plemen současných středních voláčů, která prošla v uplynulém čtvrtstoletí tak pozitivním vývojem, jako tomu bylo u starvických staváků.

Nezastupitelnou roli v tom sehrál Mezinárodní klub chovatelů starvických staváků (Internationaler Starwitzer Club e. V.), který se postupně vyvinul z německého klubu, který ještě v bývalé NDR sdružoval mimo chovatele starvických staváků také chovatele českých staváků, převážně ze Saska a Durynska.

Z původní regionální „Popelky“ to mezinárodní klub dotáhnul během jednoho desetiletí na největší kolekci voláčů na evropské výstavě ve francouzských Metách v roce 2015, a navíc ve vysoké kvalitě.

Jak již jsem se zmínil v minulém dílu tohoto seriálu, docházelo v minulosti v horním Slezsku i v Sasku k plánovanému i neplánovanému křížení původních chokolatých štajgrů jak s českými staváky a hladkohlavými štajgry původního typu, tak i na druhé straně se slezskými voláči. Každé křížení přináší jak pozitivní (a očekávané) prvky do příslušného plemene, tak i prvky nežádoucí, které je nutno postupně co nejrychleji odstranit. Mimo všech ostatních druhů staváků byl nepochybně účastníkem těchto křížení především slezský voláč, který sdílel historicky se starvickým stavákem (chokolatým štajgrem) stejné teritorium. Až do počát-

ků výstavní éry v Německu po první světové válce se původní chokolatý štajgr a slezský voláč co do typu a tělesných tvarů příliš nelišili, šlo o voláče „polního typu“ (Feldkröpfung). S rozvojem výstavnictví slezský voláč, který neměl žádné speciální letové vlastnosti (jako chokolatý štajgr), byl šlechtěn na volatost a tělesné tvary, a proto mohl později přenést tyto přednos-

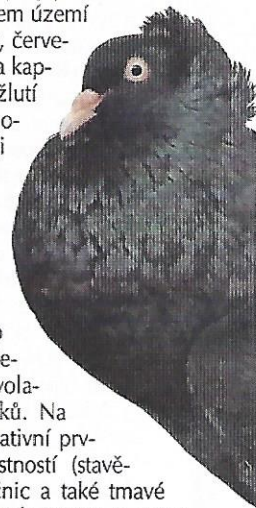
hových i kapratých u stříbřitých („modře plavých“). Český stavák v těchto rázech nemohl být použit z více důvodů. Jednak nebyl v těchto rázech v tehdejší Německé Slezsku vůbec chován, tyto rázy byly vzácně chované i na našem území

a třeba žlutí kapratí, červeně plaví pruhoví a kapratí a stříbřití a žlutí šimlové (mramorovaní) nebyli u nás šlechtěni vůbec.

Toto křížení starvických staváků se slezskými voláči přineslo nové kresby, zlepšení celkového typu i volatosti u starvických staváků. Na druhé straně přineslo i negativní prvky – zhoršení letových vlastností (stavění), zhoršení zbarvení obočnic a také tmavé zobáky u všech modrých rázů a u červeně plavých pruhových i kapratých a i u červených běloušů.

A zatímco u modrých byl tmavý zobák chovateli akceptován (což ovšem komplikuje regenerační křížení s jinými rázy), u červeně plavých a červených běloušů již zdaleka tak jednotný názor nepanoval, a to ani v Německu, ani v dnešním Polsku a mezi našimi severomoravskými chovateli. Postupně se objevovali červeně plaví i červení bělouši s rohově zbarvenými nebo i téměř světlými zobáky, což bylo považováno za přednost. A právě na této zdánlivě „ma-

ti na jiné voláče, včetně chokolatého štajgra. Slezský voláč přinesl do v té době jen celobarevných chokolatých štajgrů kresbu šimlů ve všech barvách a kresbu červeně a žlutě plavých (pruhových i kapratých) a také kresbu pru-

- 1 Starvický stavák červený, chov. Eduard Cigán
- 2 Starvický stavák žlutěplavý, chov. Krause Werner
- 3 Starvický stavák modrý bělouš, chov. Roszak Jenny
- 4 Starvický stavák černý bělohrotý, chov. Hartmut Schulz

ličnosti“ došlo před několika lety v mezinárodním klubu k neuvěřitelnému rozkolu a nelze ani konstatovat, že jde o německo-polský spor. Tehdejší prezident mezinárodního klubu M. Beutel přesídlil do Polska a založil zde nový „mezinárodní“ klub, do kterého přešli i někteří němečtí chovatelé a většina polských členů. Tento klub upřednostňuje světlý zobák u červeně plavých a červených běloušů, zatímco dosavadní mezinárodní klub v Německu se přiklonil k starvičům uvedených rázů se zobákem tmavým. Je třeba konstatovat, že významní němečtí znalci Joachim Schütte a Horst Marx nezávisle na sobě v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století popisují červeně plavé a červené bělouše ještě jako tmavozobé. Je nesporné, že světlý zobák je chovatelsky náročnější a že by bylo nejjednodušší řešení uvést ve vzorníku SS obě možnosti s tím, že světlý zobák má přednost, jako je tomu i u některých dalších plemen. Předseda českého klubu E. Cigán i já jsme názoru, že světlý zobák by měl být cílem u těchto rázů. Mimo jiné také proto, že to zjednodušuje regenerační křížení mezi žlutými a červenými a navíc jde v obou případech o červenou pigmentaci. Proto také zůstáváme členy klubu v Německu a budeme se snažit o hledání shody a urovnání zbytečně rozjitřené situace, která trvá již několik let.

Ale vraťme se ještě k historii chovu SS. Od

našich autorů jsme se dozvěděli jen příkrý odsudek V. Mrštíka ze čtyřicátých let minulého století, ovlivněný tehdejšími napjatými vztahy mezi Čechy a Němci, a tak se musíme opět obrátit na německé autory. Dr. A. Lavalle a M. Lietzke ve svém obsáhlém díle „Unser Hausgeflogel“ II. díl „Die Taubenrasen“ z roku 1905 se také snaží v desáté kapi-

Internationaler St witzer Club e.V. SONDERSCHAU KLITZSCHENA

Käfig-Nummer: Punkte

	Merkmale	Punktabzug	Bemerkung
1.	Körperbau, Figur, Haltung Budowa, Figura, Podstawa		
2.	Blaswerk, Körperform Gardło, Kształt Podgardla		
3.	Hals, Kehie Szyja, Cechy pulsowania		
4.	Flügel, Schwanz, Beine Skrzydła, Ogon, Nogi		
5.	Farbe, Intensität, Glanz Barwa, Natężenie, Połysk		
6.	Zeichnung, Gefieder Rysunek, Upierzenie		
7.	Kopf, Augen, Augenrand Głowa, Oczy Bwii		
8.	Schnabel, Nasenwarze Dziób, Woskówki nosowe		
9.	Federstruktur Struktury upierzenia		Ehrenpreis
10.	Kondition, Gesamteindruck Kondycja, Opieka		
	Summe der Minuspunkte Suma punktów ujemnych		

Ring-Nummer:

Preisrichter

V	97 Punkte
hv	96 Punkte
sg	93-95 Punkte
g	91-92 Punkte
b	90 Punkte
u	0 Punkte

tole, nazvané „Štajgr nebo voláč-tleskač?“ objasnit tehdy nepřehledné vazby mezi plemeny staváků. Názo-ry zde uvedené nabývají na důležitosti také proto, že sám Lavalle jak štajgry, tak i „starviče“ měl na svém holubníku, takže ví, o čem mluví. Dejme mu proto slovo: „Tento pěkný, rázný voláč má svůj domov obzvláště v Dolním Slezsku, Lužici, Glivickém hrabství, v již-

teré jsem výše popsal. V dalším díle tohoto seriálu si přiblížíme účast starvických staváků na výstavách od jejich počátků až do současnosti a něco si povíme i o činnosti jednotlivých klubů.

Text a foto Ing. TOMÁŠ SOUSEDÍK
Pokračování příště

CELOSTÁTNÍ SPECIÁLNÍ PŘEHLÍDKA ČESKÝCH STAVÁKŮ KOLÍN-ŠTÍTARY 2019

se uskuteční ve dnech 13.-15. 12. 2019

Velká burza českých staváků, videoprojekce, možnost objednávkou propagačních předmětů, suvenýrů s logem českého staváka, trička, mikiny, čepice, hrnky s fotem vašich holubů, kalendáře. Srdečně zvou pořadatelé.

PROGRAM:

pátek 13. 12. – 12 až 17 hodin otevření přehlídky,
sobota 14. 12. – 7 až 17 hod., od 17 hodin slavnostní schůze na výstavišti,
neděle 15. 12. – 7 až 12 hod. přehlídka, od 12 hodin výdej holubů

Přihlášky přijímá do 5. 12. 2019 Ing. Karel Havrda, Bulharská 2, 101 00 Praha 10, tel.: 777 424 982, e-mail: havrda.k@seznam.cz

